

FEDERALE BEGROTING: BEWUSTE KEUZE VOOR DE MOEILIJKE WEG

NVA
DENKEN. DURVEN. DOEN.

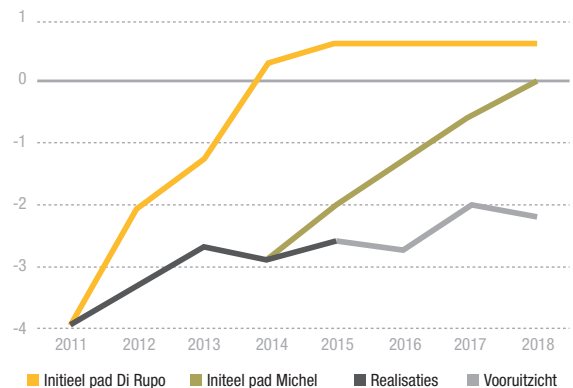
Laat ons beginnen met een bekentenis. Het klopt dat de federale regering te weinig vooruitgang boekt om de uitgaven te verminderen en af te stemmen op de inkomsten. De gezondmaking van de begroting is moeilijker dan gedacht. Het gaat te traag.

Maar dat neemt niet weg dat de kentering wel degelijk is ingezet. Deze regering maakt het verschil:

- geen belastingen, maar besparingen
- geen groei op de poef, maar duurzame groei
- geen gesubsidieerde banen, maar jobs bij onze private bedrijven.

Met de regelmaat van de klok gooien de oppositiepartijen de regering voor de voeten dat de begroting niet in de goede richting evolueert: “Onder de regering-Di Rupo ging alles beter!” Ze nemen daarbij niet alleen de begroting, maar ook de economische groei en de werkgelegenheid op de korrel. Toch is de Verandering wel degelijk ingezet. In deze extra eindejaarsbijlage tonen we u dat haarfijn aan.

Grafiek 1 Evolutie structureel saldo

Te traag

De sanering van de publieke financiën gaat inderdaad trager dan het zou moeten (grafiek 1). Voor 2016 zijn er verzachtende omstandigheden. De impact van de onfortuinlijke terreurgebeurtenissen in binnen- en buitenland, de ongeziene vluchtelingen crisis, de economische onzekerheid rond de brexit en andere politieke thema's hebben niet bijgedragen tot een gunstig klimaat voor de economische groei. Integendeel.

Niemand betwist de impact van deze gebeurtenissen. Maar de omvang ervan is niet makkelijk te meten. We weten dat de strijd tegen terreur en de bijhorende investeringen in veiligheid de overheid honderden miljoenen euro's extra kost. Idem voor de vluchtelingen crisis. Maar de impact op het vertrouwen, op de investeringen, op de consumptie is moeilijker in kaart te brengen.

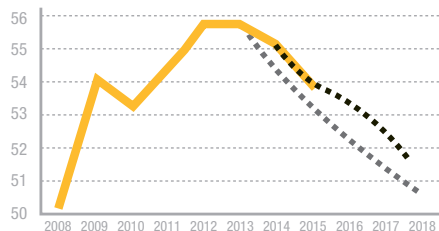
Realistische cijfers

De regering moet ook in eigen boezem kijken. De gemaakte afspraken rond besparingen en hervormingen moeten strikt worden uitgevoerd en opgevolgd. En we moeten vertrekken van realistische cijfers. Voor de inkomsten heeft minister van Financiën Johan Van Overtveldt voor 2017 alvast een veiligheidsmarge ingebouwd. Want hij ontdekte dat het model waarmee de ramingen al jaren worden opgemaakt, niet helemaal waterdicht is.

Voor de slechte prestatie in 2016 wijst de oppositie vaak naar de ontvangsten. Maar uit de cijfers blijkt dat de ontsporing van de laatste maanden vooral komt door hoger dan verwachte uitgaven (grafiek 2). Voornamelijk in de sociale zekerheid. In een land met een overheidsbeslag dat nog steeds ruim boven de 50 procent van het bruto binnenlands product (bbp) ligt (grafiek 3), is het evident dat we bekijken op welke uitgaven we kunnen besparen.

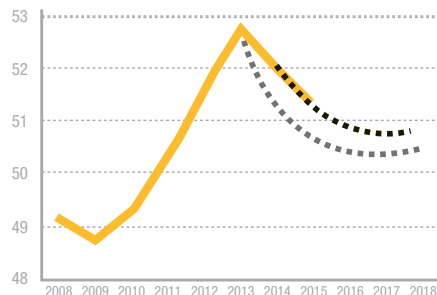

Grafiek 2 Overheidsuitgaven (% van het bbp)

■ Realisaties Doestelling begrotingsbeleid: ■ 2015 ■ 2016

Grafiek 3 Overheidsontvangsten (% van het bbp)

■ Realisaties Doestelling begrotingsbeleid: ■ 2015 ■ 2016

Uitgaven dalen, inkomsten ook

Net daarin ligt het grote verschil tussen de regering-Michel en de regering-Di Rupo. De huidige regering is de eerste sinds lang die er effectief in slaagt om de uitgaven te verlagen. Tussen 2014 en 2017 zal het overheidbeslag met 1,9 procent van het bbp zijn gedaald. Dat komt overeen met ongeveer 8 miljard euro. Dat het begrotingstekort niet even snel daalt is te verklaren doordat de inkomsten van de overheid óók dalen, en dat is het resultaat van een aantal belastingverlagingen zoals de taxshift (hoger nettoloon, lagere loonkost).

Het begrotingstekort wordt dus te traag ingeperkt. Maar de dynamiek achter het budgettair beleid is fundamenteel anders dan onder de vorige regering. De regering-Di Rupo bespaarde niet. De uitgaven van de overheid namen integendeel nog toe, terwijl de rest van Europa het omgekeerde probeerde te doen en de rente-uitgaven al aan het dalen waren.

Om het begrotingssaldo te verbeteren bij sterk stijgende uitgaven, zorgde Di Rupo voor een forse stijging van het inkomen van de regering - en dus van de belastingen. U kent ze nog wel: de liquidatiebonus, de superboetes van 307 procent, de hogere belasting voor bedrijfswagens, btw op advocaten, afschaffen van belastingvoordelen zoals energiebesparende investeringen, verlagen van het fiscale voordeel op pensioensparen, verlagen van het fiscale voordeel voor dienstencheques, duurdere levensverzekeringen, enzovoort.

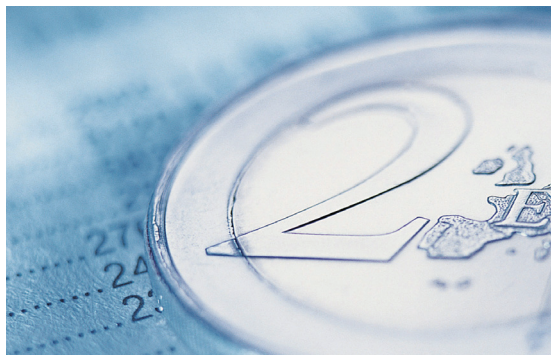
	Evolutie uitgaven	Evolutie belastingen	Verbetering tekort
Di Rupo (2014 vs 2011)	+0,7%	+1,7%	= +1,0%
Michel (2017 vs 2014)	-1,9%	-1,1%	= + 0,8%

De moeilijke weg: saneren en hervormen

Zo ging onder de regering-Di Rupo kostbare tijd verloren. Na de financieel-economische crisis van 2008-2009 saneerden en hervormden de buurlanden en de rest van Europa. De regering-Di Rupo deed dat niet. Bij het aantreden van de regering-Di Rupo eind 2011 lag het structurele begrotingstekort ongeveer even hoog als het Europese gemiddelde en iets hoger dan de buurlanden. Tegen 2014 hadden de buurlanden en de meeste Europese landen hun begrotingen

grondig bijgestuurd. Het gemiddelde tekort lag rond of onder de 1 procent. In België bleef het tekort rond de 3 procent (zie grafiek 4).

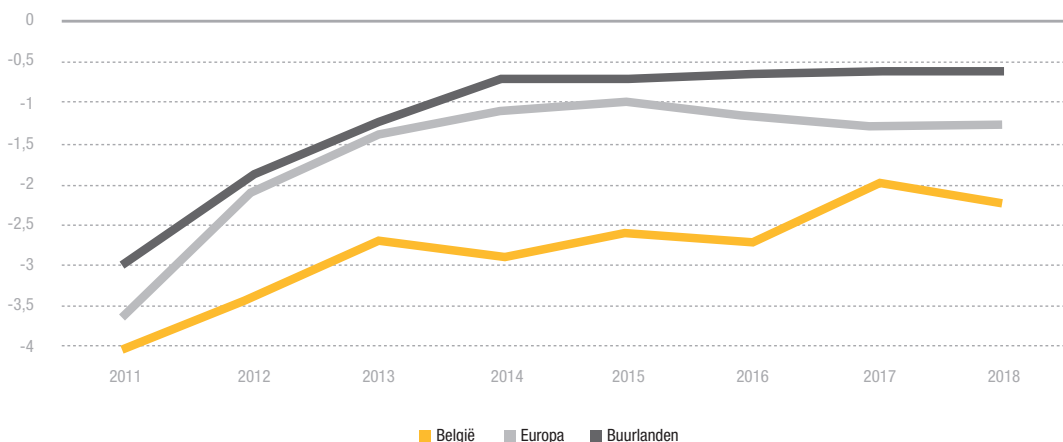
De volgende jaren moet de regering-Michel inlopen wat de regering-Di Rupo al had moeten doen. 2016 laat zien dat de inspanning groot is en de weg moeilijk. Dat komt doordat de huidige regering niet kiest voor de weg van de minste weerstand (lees: belastingen) maar voor besparingen en hervormingen. Op korte termijn heeft dat minder resultaat en zorgt dat voor een kleinere economische groei. Maar op lange termijn moet dat zorgen voor minder uitgaven en meer economische groei.

Nederland is het beste bewijs dat dit de juiste weg is. De hervormingen en besparingen werden daar jaren geleden doorgevoerd, onder hoongelach van de socialistische oppositie. Vandaag presteert Nederland veel beter op de belangrijke economische parameters.

Grafiek 4

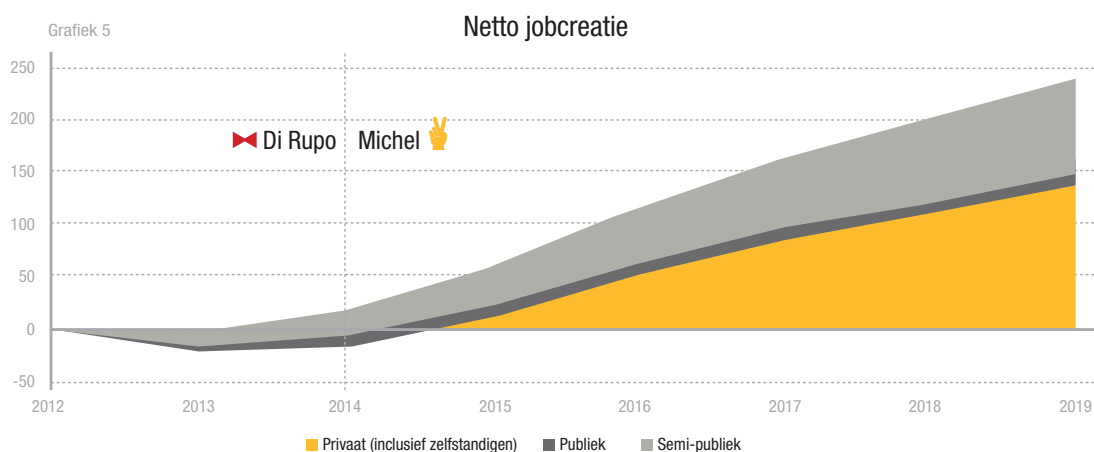
Vergelijking structureel saldo

Vertekend EU-gemiddelde

De economische groei ligt nu hoger dan onder de regering-Di Rupo. Toch wordt er vaak beweerd dat die economisch beter presteerde omdat ze beter deed dan het EU-gemiddelde, terwijl dat vandaag niet zo is. Eén verklaring hebben we reeds toegelicht: Di Rupo bespaarde niet. De overheidsuitgaven namen fors toe, waardoor de economische groei onder andere door publieke banencreatie op peil bleef.

Een tweede reden is dat het EU-gemiddelde toen werd vertekend. Perifere landen, waaronder Spanje (als voorbeeld toegevoegd in de grafiek), kenden een diepe economische crisis. Dat trok het EU-gemiddelde flink naar beneden. Vandaag klimmen die economieën uit het diepe dal en vertekenen ze opnieuw de groeicijfers. Maar nu in opwaartse zin.

Duurzame verandering

Hoe dan ook, de regering-Michel voert een ánder beleid. De groei is niet alleen groter dan vroeger, hij steunt ook op duurzame private groei (zie grafiek 5). Terwijl de overheidsbijdrage wordt afgebouwd. Onder Di Rupo werd de werkgelegenheid op peil gehouden door semipublieke en publieke tewerkstelling, terwijl er in de huidige regeerperiode meer dan 200.000 banen bijkomen. Hoofdzakelijk in de private sector.

*De begroting,
voorbij de slogans.*

*Johan Van Overtveldt,
Minister van Financiën en Fiscale Fraudebestrijding*

